

საქმე №ბს-436(გ-19)

16 აპრილი, 2019

წელი

ბს-436(გ-19) ართმელაძე

ქ. თბილისი

**ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატამ
შემდეგი შემადგენლობით:
ვასილ როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მაია ვაჩაძე, ნუგზარ სხირტლაძე**

საქმის განხილვის ფორმა - ზეპირი მოსმენის გარეშე

მოსარჩელე - მიხეილ ართმელაძე

მოპასუხეები: ბაჩანა ახალაია, გიორგი მაზმიშვილი, ლევან ქარდავა, მეგის ქარდავა

დავის საგანი - ზიანის ანაზღაურება

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი:

მიხეილ ართმელაძემ 2018 წლის 23 ივლისს სარჩელი აღძრა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიაში მოპასუხეების - ბაჩანა ახალაიას, გიორგი მაზმიშვილის, ლევან ქარდავასა და მეგის ქარდავას მიმართ, მოპასუხეებისთვის მოსარჩელის სასარგებლოდ მორალური ზიანის ანაზღაურების დაკისრების მოთხოვნით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 26 თებერვლის განჩინებით მიხეილ ართმელაძის სარჩელი მოპასუხეების - ბაჩანა ახალაიას, გიორგი მაზმიშვილის, ლევან ქარდავასა და მეგის ქარდავას მიმართ განსჯადობის წესების დაცვით, განსახილველად გადაეგზავნა უფლებამოსილ სასამართლოს - თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ მიუთითა, რომ განსახილველს

შემთხვევაში, მოსარჩელის სასარჩელო მოთხოვნას წარმოადგენს მოპასუხეების - ბაჩანა ახალაიას, გიორგი მაზმიშვილის, ლევან ქარდავასა და მეგის ქარდავასათვის მორალური ზიანის ანაზღაურების დაკისრება. აღნიშნულის საფუძველად მოსარჩელე მიუთითებს შემდეგ გარემოებებს: 2006 წლის იანვრის დასაწყისში სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის თავმჯდომარემ ბაჩანა ახალაიამ მიიღო ინფორმაცია სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის №1 დაწესებულებიდან პატიმართა შესაძლო გაქცევის შესახებ. ბაჩანა ახალაიამ, რომელსაც ზემოთ აღნიშნული ინფორმაციის მიღებისთანავე ჰქონდა გამოძიების დაწყების ვალდებულება, გადაამეტა თავის უფლებამოსილებას - არ უზრუნველყო გამოძიების დაწყება, დაგეგმა და სისრულეში მოიყვანა მურად გორგაძის, რომან სურმანიძისა და მარად ართმელაძის მკვლელობა. კერძოდ, მოპასუხეების მიერ დაიგეგმა „ნავთლუღის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე ამჟამად გარდაცვლილი პირების მიტყუება და შემდეგ მიზანმიმართული ინტენსიური სროლა უიარაღო მურად გორგაძის, რომან სურმანიძისა და მარად ართმელაძის მიმართულებით. სპეცოპერაციის დასრულების შემდგომ, საზოგადოების არასწორი ინფორმირების მიზნით, სპეცოპერაციის მიმდინარეობა გაყალბდა და ვიდეოფირზე აისახა ისეთი ფორმით, რომ თითქოსდა კონსტიტუციური უსაფრთხოების დეპარტამენტის თანამშრომლებმა განახორციელეს შეიარაღებულ დამნაშავეთა დევნა, რომლებმაც, თავის მხრივ, ცეცხლი გაუხსნეს პოლიციის თანამშრომლებს და მათი ლიკვიდაცია მოხდა საპასუხო სროლის დროს, რაც წარმოადგენდა შემთხვევის არასწორ ინსცენირებას. მოსარჩელის განმარტებით, მან სწორედ მასობრივი ინფორმაციის საშუალებით გასული სიუჟეტიდან შეიტყო პირველად შვილის - მარად ართმელაძის დაღუპვის შესახებ, რამაც წარუშლელი კვალი დატოვა როგორც მოსარჩელის, ისე მისი ოჯახის წევრების ფსიქიკაზე. ზემოაღნიშნული მკვლელობის ფაქტზე დამნაშავეებად იქნენ ცნობილნი და პასუხისგებაში მიცემულნი ლევან ქარდავა, გიორგი მაზმიშვილი, გიორგი დგებუაძე და დავით ახალაია. ამასთან, სასამართლო სხდომაზე მოსარჩელემ განმარტა, რომ მისი სასარჩელო მოთხოვნა მოპასუხეთა მიმართ გამომდინარეობს მათ მიერ, როგორც შესაბამისი თანამდებობის პირთა მიერ, ჩადენილი ქმედებიდან.

სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 207-ე და 208-ე მუხლებზე მითითებით აღნიშნა, რომ განსახილველ შემთხვევაში, მოსარჩელე ითხოვს მოპასუხეთა, როგორც სახელმწიფო თანამდებობის პირთა მიერ, სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს ჩადენილი ქმედების შედეგად მიყენებული მორალური ზიანის ანაზღაურების დაკისრებას. ამასთან, მისი განმარტებით, ქმედების განხორციელებისას ადგილი ჰქონდა ამ თანამდებობის პირთა მიერ სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტებას. ამდენად, სახეზეა დავის ადმინისტრაციული წესით განხილვის წინაპირობები - თანამდებობის პირი, როგორც ზიანის მიმყენებელი სუბიექტი და ქმედების ჩადენა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების პროცესში. შესაბამისად, ვინაიდან სახელმწიფო

ადმინისტრაციული ორგანოს, აგრეთვე მისი თანამდებობის პირის ან ამ ორგანოს სხვა სახელმწიფო მოსამსახურის, ან საჯარო მოსამსახურის მიერ მიყენებული ზიანის ანაზღაურება წარმოადგენს ადმინისტრაციული დავის საგანს, მოსარჩელის მიერ მითითებული გარემოებების გამოკვლევა და დადგენა წარმოადგენს სწორედ ადმინისტრაციული სამართალწარმოებით განსახილველ საკითხს.

რაც შეეხება იმ გარემოებას, რომ მოპასუხე მხარეს წარმოადგენენ მხოლოდ ის თანამდებობის პირები, რომლებმაც მოსარჩელის მითითებით გადაამეტეს სამსახურებრივ უფლებამოსილებას, სასამართლომ განმარტა, რომ სამოქალაქო კოდექსის 1005-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი სახელმწიფო/საჯარო მოსამსახურისა და სახელმწიფოს სოლიდარული ვალდებულება არ უნდა იქნეს გაგებული მისი კლასიკური გაგებით ისე, რომ ზიანის მიმყენებელი სახელმწიფოსთან ერთად გამოვიყვანოთ როგორც დავის ერთ-ერთი მხარე. ზიანის ანაზღაურებასთან დაკავშირებულ დავებში ყველა შემთხვევაში სახელმწიფო უნდა იყოს მოპასუხე მხარე, ხოლო ზიანის მიმყენებლის განზრახვა ან უხეში გაუფრთხილებლობა, რაც დგინდება დავაზე სამართალწარმოების განხორციელების შედეგად, სახელმწიფოს აძლევს შესაძლებლობას ზიანის მიმყენებელ პირს მოსთხოვოს ამ ზარალის მთლიანად ან ნაწილობრივ ანაზღაურება. აღნიშნულიდან გამომდინარე, ის გარემოება, რომ მოპასუხეებს წარმოადგენენ მხოლოდ ის ფიზიკური პირები, რომლებმაც მოსარჩელის მითითებით თანამდებობის გამოყენებით გადაამეტეს სამსახურებრივ უფლებამოსილებას, არ შეიძლება გახდეს დავის სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განხილვის წინაპირობა. მოქმედი კანონმდებლობა ადგენს საჯარო მოხელის ქმედებით ან გადაწყვეტილებით მიყენებული ზიანის სახელმწიფოს მხრიდან ანაზღაურების ვალდებულებას. ამა თუ იმ დავის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივად მიჩნევისათვის აუცილებელი პირობაა, რომ მოსარჩელის მოთხოვნა იურიდიულად ეფუძნებოდეს საჯარო-ადმინისტრაციული სამართლის შესაბამის ნორმებს, კონკრეტული სამართლებრივი ურთიერთობები გამომდინარეობდეს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან, ანუ მოსარჩელის მიერ მითითებული საკუთარი უფლების (უფლებების) დარღვევა თავისი არსითა და შინაარსით განპირობებული უნდა იყოს მოპასუხის მხრიდან საჯარო, მატერიალური სამართლის შესაბამისი საკანონმდებლო ნორმების დარღვევით. განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტისთვის არსებითია არა ის თუ რომელ ნორმას უთითებს მოსარჩელე სარჩელში, არამედ ის ფაქტი თუ რას მიიჩნევს იგი თავისი უფლების დარღვევად და რა სამართლებრივი შედეგების დადგომა სურს მას.

ამდენად, სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ მიიჩნია, რომ მიხეილ ართმელაძის სარჩელი მორალური ზიანის ანაზღაურების თაობაზე, ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით უნდა ყოფილიყო განხილული.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგია არ დაეთანხმა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა

კოლეგიის განჩინებას და 2019 წლის 6 მარტის განჩინებით წამოიწყო დავა განსჯადობის შესახებ.

ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ მიუთითა, რომ მოცემულ შემთხვევაში, მოსარჩელის მოთხოვნას წარმოადგენს მოპასუხე ფიზიკურ პირებს - ბაჩანა ახალაიას, გიორგი მაზმიშვილს, ლევან ქარდავასა და მეგის ქარდავას დაეკისროთ დანაშაულით მიყენებული მორალური ზიანის ანაზღაურება დაზარალებულ მარად ართმელადის უფლებამონაცვლის - მიხეილ ართმელადის სასარგებლოდ. სასამართლომ მიიჩნია, რომ დავის საგნობრივი განსჯადობის საკითხის გადასაწყვეტად მნიშვნელოვანი კრიტერიუმებია მოპასუხეთა სტატუსი და სადავო სამართალურთიერთობის შინაარსი, კერძოდ - შეფასებას საჭიროებს ადმინისტრაციული თუ სამოქალაქო კანონმდებლობით უნდა გადაწყდეს დავა.

ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ მიუთითა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის და საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით სამოქალაქო და ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განსახილველ საქმეთა ჩამონათვალზე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-14 მუხლის პირველ ნაწილზე და განმარტა, რომ ზიანის ანაზღაურების შესახებ დავის ადმინისტრაციული სამართალწარმოებისადმი დაქვემდებარებისათვის განმსაზღვრელი წინაპირობაა, რომ მოთხოვნის ადრესატი უნდა იყოს ადმინისტრაციული ორგანო და დავა უნდა გამომდინარეობდეს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 207-ე და 208-ე მუხლების შესაბამისად მიყენებული ზიანის ანაზღაურების საკითხი ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეიძლება იყოს განხილული, თუ სადავო ურთიერთობის ერთ-ერთ მხარეს ადმინისტრაციული ორგანო წარმოადგენს, რომლის მიერ მიყენებული ზიანისათვის პასუხისმგებლობა სახელმწიფოს ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს ეკისრება. მოცემულ შემთხვევაში სარჩელზე მოპასუხეებს წარმოადგენენ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 22 ოქტომბრის განაჩენით მსჯავრდებული ფიზიკური პირები. სასარჩელო მოთხოვნას კი წარმოადგენს ამავე განაჩენით დადგენილი მსჯავრდების საფუძველზე, დანაშაულით მიყენებული ზიანის ანაზღაურება. მართალია, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 992-ე და 1005-ე მუხლების შინაარსიდან გამომდინარე, სახელმწიფო მოსამსახურის ან საჯარო მოსამსახურის მიერ სამოხელეო დანაშაულის ჩადენით მიყენებული ზიანის ანაზღაურების უფლება პირს წარმოეშობა სახელმწიფოს მიმართ, მაგრამ ეს არ გამორიცხავს უშუალოდ დანაშაულის ჩამდენის პირად პასუხისმგებლობას და მის მიმართ ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის უფლებას. შესაბამისად, დაზარალებულს უფლება აქვს, ზიანის ანაზღაურება მოითხოვოს უშუალოდ დანაშაულის ჩამდენი ფიზიკური პირისაგან (საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 992-ე მუხლის საფუძველზე)

ან სახელმწიფოსაგან, ან - სახელმწიფოსთან ერთად, სოლიდარულად, დანაშაულის ჩამდენი სუბიექტისგან.

ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ მიუთითა, რომ საქართველოს კონსტიტუციის მე-18 მუხლის მე-4 პუნქტით, ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 207-ე და 208-ე მუხლებით, სამოქალაქო კოდექსის 1005-ე მუხლით გარანტირებულია დაზარალებულის უფლება, მოითხოვოს ზიანის ანაზღაურება სახელმწიფოს, ავტონომიური რესპუბლიკის ან თვითმმართველობის სახსრებიდან. ამ უფლების დადგენით კანონმდებელი დაზარალებულს არ უზღუდავს უფლებას, ედავოს უშუალოდ ზიანის მიმყენებელ პირს, კერძო-სამართლებრივი დავის ფარგლებში, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 992-ე მუხლის საფუძველზე, ხოლო განაჩენით დადასტურებული დანაშაულით მიყენებული ზიანისთვის - სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის XXXIV³ თავის სპეციალური საპროცესო ნორმებით დადგენილი წესით. ამდენად, მოსარჩელის გადასაწყვეტია, ზიანის ანაზღაურებას მოითხოვს სახელმწიფო ორგანოთა მიმართ სახელმწიფო ბიუჯეტის სახსრებიდან თუ - უშუალოდ დანაშაულის ჩამდენი ფიზიკური პირისგან, ან - ორივესგან სოლიდარულად.

კოლეგიის განმარტებით მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელემ აირჩია ედავოს განაჩენით მსჯავრდებულ პირებს და სწორედ მათ ასახელებს მოპასუხედ. შესაბამისად, დავა განხილული უნდა იქნეს სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით, რადგან მასში არ მონაწილეობს ადმინისტრაციული ორგანო და დავა განეკუთვნება კერძო-სამართლებრივ კატეგორიას. სასამართლომ მიიჩნია, რომ აღნიშნულ დავაში მესამე პირის სტატუსით ადმინისტრაციული ორგანოს ჩართვის შემთხვევაშიც კი ვერ შეიცვლება დავის შინაარსი და კატეგორია. დავა უნდა გადაწყდეს არა ადმინისტრაციული, არამედ - სამოქალაქო კანონმდებლობის საფუძველზე, მოთხოვნის სამართლებრივ საფუძველს წარმოადგენს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 992-ე მუხლი, ხოლო დავის განხილვის სპეციალური წესი განსაზღვრულია სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის XXXIV³ თავით. სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოცემული დავა ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განსახილველ დავათა კატეგორიას არ განეკუთვნებოდა და სახეზეა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული განსჯადობის თაობაზე დავის დაწყების საფუძველი.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლო, ზეპირი მოსმენის გარეშე, გაეცნო საქმის მასალებს, შეამოწმა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა და ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიების განჩინებების კანონიერება-დასაბუთებულობა, რის შემდეგაც მივიდა დასკვნამდე, რომ მოცემული საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო

სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ყოველი პირი უნდა განსაჯოს მხოლოდ იმ სასამართლომ, რომლის იურისდიქციასაც ექვემდებარება მისი საქმე.

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენცია კანონიერ სასამართლოზე ადამიანის უფლებას სამართლიანი სასამართლოს ძირითადი უფლების შემადგენელ ნაწილად მოიაზრებს (მე-6 მუხ.). კანონიერი სასამართლოს უფლება კი სასამართლოს განსჯადობის ზუსტ განსაზღვრას მოითხოვს.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლში მოცემულია სასამართლოს განსჯადი ადმინისტრაციული საქმეების ჩამონათვალი, კერძოდ, ხსენებული მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ამ კოდექსით დადგენილი წესით საერთო სასამართლოში განიხილება დავა იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც გამომდინარეობენ ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან, ხოლო იმავე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანს შეიძლება წარმოადგენდეს: ა) ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან; ბ) ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადება, შესრულება ან შეწყვეტა; გ) ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულება ზიანის ანაზღაურების, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან სხვა რაიმე ქმედების განხორციელების თაობაზე; დ) აქტის არარად აღიარება, უფლების ან სამართალურთიერთობის არსებობა-არარსებობის დადგენა. იმავე მუხლის მე-3 ნაწილი მიუთითებს, რომ ამ მუხლით გათვალისწინებული საქმეების გარდა, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც აგრეთვე გამომდინარეობენ ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11 მუხლი კი შეეხება სამოქალაქო საქმეების უწყებრივ დაქვემდებარებას სასამართლოებისადმი, რომლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი წესით სასამართლო განიხილავს საქმეებს დარღვეული თუ სადავოდ ქცეული უფლების, აგრეთვე, კანონით გათვალისწინებული ინტერესების დაცვის შესახებ, კერძოდ, სამოქალაქო, საოჯახო, შრომის, საადგილმამულო, ბუნებრივი რესურსების გამოყენებისა და გარემოს დაცვის ურთიერთობებიდან წარმოშობილ დავებს მოქალაქეებს, მოქალაქეებსა და იურიდიულ პირებს, აგრეთვე იურიდიულ პირებს შორის.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლი ცალსახად ადგენს სარჩელის განსჯად სასამართლოში წარდგენის ვალდებულებას. მითითებული მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია განიხილოს და გადაწყვიტოს

ადმინისტრაციული საქმე. სასამართლოში სარჩელის (განცხადების) შეტანის შესახებ გადაწყვეტილებას იღებენ მხარეები და თვითონ განსაზღვრავენ დავის საგანს, შესაბამისად, თვითონ იღებენ გადაწყვეტილებას სუბიექტის მოპასუხედ დასახელების შესახებ (სსსკ-ის 3.1 მუხ.). სასარჩელო მოთხოვნის ფორმულირება არსებით მნიშვნელობას იძენს დავის განხილვაზე განსჯადი სასამართლოს განსაზღვრისათვის, რამდენადაც განსჯადი სასამართლოს დადგენა სწორედ სარჩელის ზუსტ, მოსარჩელის მიზნის შესაბამის განსაზღვრულობას უკავშირდება. საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ ასეთ დროს არსებითია, მოსარჩელის ინტერესისა და მის მიერ დავის ფარგლებში მისაღწევი მიზნის მხედველობაში მიღება.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ განსახილველ შემთხვევაში, მოსარჩელის მიზანს წარმოადგენს მოპასუხედ დასახელებულ პირებს: ბაჩანა ახალაიას, გიორგი მაზმიშვილს, ლევან ქარდავას და მეგის ქარდავას მოსარჩელის სასარგებლოდ დაეკისროს მორალური ზიანის ანაზღაურება 200 000 (ორასიათასი) ლარის ოდენობით.

მოსარჩელე მიუთითებს მისთვის მოპასუხედ დასახელებული პირების - სახელმწიფო მოხელეების მიერ სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტების შედეგად, მისი შვილის - მარად ართმელაძის განზრახ მკვლელობით გამოწვეული არაქონებრივი ზიანის მიყენების ფაქტზე და მორალური ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნას ამყარებს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2018 წლის 27 თებერვლის განაჩენით დადგენილ გარემოებებზე.

საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ საკითხის სიცხადისათვის აუცილებელია დავის საგნის - ზიანის ანაზღაურების შესახებ მოთხოვნის აღძვრის საფუძვლის, მატერიალური კანონმდებლობის დადგენა, რაც განაპირობებს სამართალწარმოების შინაარსს. რამდენადაც, ამა თუ იმ დავის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივად ან სამოქალაქო-სამართლებრივად მიჩნევისათვის აუცილებელი პირობაა, რომ მოსარჩელის მოთხოვნა იურიდიულად ეფუძნებოდეს საჯარო-ადმინისტრაციული სამართლის ან კერძო-სამოქალაქო სამართლის შესაბამის ნორმებს, კონკრეტული სამართლებრივი ურთიერთობები გამომდინარეობდეს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან ან სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობიდან, ანუ უნდა დადგინდეს მოსარჩელის მიერ მითითებული საკუთარი უფლების (უფლებების) დარღვევა თავისი არსითა და შინაარსით განპირობებულია მოპასუხის მხრიდან საჯარო თუ კერძო მატერიალური სამართლის შესაბამისი საკანონმდებლო ნორმების დარღვევით.

საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ ბრალეული მოქმედებით მიყენებული ზიანის შემთხვევაში პირადი არაქონებრივი უფლებების მატერიალური სახით ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის უფლების რეალიზების საშუალებას იძლევა სამოქალაქო კოდექსის მე-18 მუხლის მე-6 ნაწილი. პირის ვალდებულებას, რომელმაც სხვა პირს მართლსაწინააღმდეგო, განზრახი ან გაუფრთხილებელი მოქმედებით მიაყენა ზიანი, ამ ზიანის ანაზღაურების შესახებ ადგენს

სამოქალაქო კოდექსის 992-ე მუხლი. მოსარჩელე სწორედ აღნიშნულს მიიჩნევს მისი მოთხოვნის სამართლებრივ საფუძვლად, არაქონებრივი ზიანის მოთხოვნას უკავშირებს იმ ფსიქოლოგიურ სტრესს, რაც შვილის დაღუპვით განიცადა და სამოქალაქო კოდექსის 413-ე მუხლით დადგენილი წესით ითხოვს არაქონებრივი ზიანისათვის ფულად ანაზღაურებას. ამდენად, მოცემულ შემთხვევაში სახეზეა ფიზიკური პირის სარჩელი მოპასუხედ დასახელებული ფიზიკური პირების მიმართ და ამ უკანასკნელთა მიერ განხორციელებული უკანონო მოქმედების შედეგად წარმოშობილი კერძო-სამართლებრივი ხასიათის ურთიერთობა. შესაბამისად, ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მიერ მართებულად იქნა მითითებული განაჩენით დადასტურებული დანაშაულით მიყენებული ზიანის განხილვის სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის XXXIV³ თავის სპეციალური საპროცესო ნორმებით დადგენილ სამართალწარმოების წესზე.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ ზიანის ანაზღაურების შესახებ მოთხოვნა წარმოადგენს სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განსახილველ საქმეს. ამასთან, საგულისხმოდ მიიჩნევს იმ გარემოებაზე მითითებას, რომ ზიანის ანაზღაურების შესახებ აღძრულ სარჩელზე მოპასუხედ დასახელებული სუბიექტის სამართლებრივი სტატუსი განაპირობებს დავის საგნობრივ განსჯადობას. ამავდროულად, მითითებას საჭიროებს ის გარემოება, რომ ადმინისტრაციული ორგანოს პასუხისმგებლობის საკითხი წესრიგდება საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის XIV თავით დადგენილი ნორმებით, რადგან ადმინისტრაციული ორგანოს ზიანის მიმყენებელი ქმედება არსებითად არ განსხვავდება კერძო პირის ანალოგიური ქმედებისაგან. შესაბამისად, კოდექსის 207-ე მუხლით განსაზღვრულ იქნა კერძო სამართალში დადგენილი პასუხისმგებლობის ფორმებისა და პრინციპების გავრცელება სახელმწიფოს პასუხისმგებლობის შემთხვევებზეც, რაც გამოიხატა პასუხისმგებლობის სახეების დადგენით სამოქალაქო კოდექსზე მითითებით, იმ გამონაკლისის გარდა, რაც თავად ამ კოდექსით არის გათვალისწინებული.

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ სადავო სამართალურთიერთობა არ გამომდინარეობს ადმინისტრაციული (საჯარო) სამართლის კანონმდებლობიდან. მოთხოვნა მიმართულია ფიზიკურ პირთა მიმართ და დაფუძნებულია სამოქალაქო სამართლის ნორმებზე. სარჩელის მოთხოვნის დაკმაყოფილების სამართლებრივ საფუძველს წარმოადგენს სამოქალაქო კანონმდებლობით მოწესრიგებული ურთიერთობანი. შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო საქმეში მონაწილე მხარეთა სტატუსისა და მოთხოვნის სამართლებრივი ანალიზის საფუძველზე განმარტავს, რომ წარმოდგენილი სარჩელით სადავო სამართალურთიერთობა არ გამომდინარეობს ადმინისტრაციული (საჯარო) კანონმდებლობიდან და მოცემულ საქმეში აღძრული სარჩელით გათვალისწინებული მიმართულია მოპასუხედ დასახელებული ფიზიკური პირების მიმართ, რის გამოც, მოცემული საქმე არ განეკუთვნება საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2

მუხლით განსაზღვრულ სასამართლოს განსჯად ადმინისტრაციულ საქმეს.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოცემული სადავო სამართალურიერთობა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის საფუძველზე სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განსახილველი და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის განსჯადია, რის გამოც, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა გადაეცეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

1. მიხეილ ართმელაძის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

თავმჯდომარე

ვ. როინიშვილი

მოსამართლეები:

მ. ვაჩაძე

ნ. სხირტლაძე